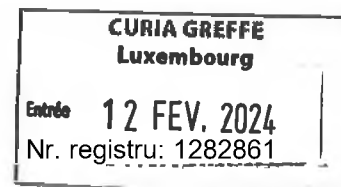

Dosar nr.891/46/2018

R O M Â N I A**CURTEA DE APEL PITEȘTI**
SECȚIA A II-A CIVILĂ, DE CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL
Î N C H E I E R E

Ședința publică din 28 Noiembrie 2023

Curtea constituită din:

Președinte: Anton Carmen Nicoleta, judecător
Grefier Mihaela Raluca Duță

S-a luat în examinare, pentru soluționare, acțiunea formulată de reclamanta **Porcellino Grasso S.R.L.**, cu sediul în Frâncești, str. Principală nr.1, județul Vâlcea, în contradictoriu cu pârâții **Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale**, cu sediul în București, b-dul. Carol I, nr.2-4, sectorul 3, **Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale**, cu sediul în București, sector 1, str. Știrbei Voda nr.43, **Agenția de Plăți și Intervenție în Agricultură**, cu sediul în București, b-dul. Carol I, nr.17, sector 2, **Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură - Centrul Județean Vâlcea**, cu sediul în Râmnicu Vâlcea, str. Oituz, nr.7, județul Vâlcea, *având ca obiect anulare act administrativ.*

Constatând că dezbaterile asupra sesizării CJUE au avut loc în ședința publică din data de 27.10.2023, fiind consemnate prin încheierea de ședință de la acea dată, când instanța, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat succesiv pronunțarea pentru 09.11.2023, 17.11.2023 și 24.11.2023, încheierile pronunțate făcând parte din prezenta hotărâre, Curtea reține cauza spre soluționare.

C U R T E A**Obiectul litigiului, poziția părților și fapte pertinente:**

1. Constată că prin cererea de chemare în judecată înregistrată la data de 21.09.2018, reclamanta Porcellino Grasso SRL în contradictoriu cu Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale, Agenția de Plăți și Intervenție în Agricultură și Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură - Centrul Județean Vâlcea, **a solicitat:**

- anularea Deciziei de plata nr.a.VL001/6.02.2018 emisa pentru perioada 01.01.2017 - 31.12.2017, pentru suma de 10.083.115,36 lei, de către parata Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură - Centrul Județean Vâlcea (in continuare „Decizia de plata atacata”) - Anexa nr.1;

- anularea actului administrativ nr.2973 din 30.03.2018 (in continuare „Actul de respingere a contestației”), emis de către parata Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură - Centrul Județean Vâlcea, prin care a fost respinsa Contestația formulata de subscrisa reclamanta împotriva Deciziei de plata nr.b.VL001/6.02.2018 - Anexa nr.2;

- anularea actului administrativ nr.1299 din 26.03.2018, emis de parata Agenția de Plăți și Intervenție în Agricultură - Anexa nr.3 , prin care parata s-a pronunțat cu privire la contestația/plângerea prealabila formulata, fără a o soluționa favorabil;

- obligarea paraților Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale, Agenția de Plăți și Intervenție în Agricultură și Agenția de Plăți și

Intervenție pentru Agricultură - Centrul Județean Vâlcea la emiterea tuturor actelor administrative și la efectuarea tuturor operațiunilor administrative necesare, pentru repararea prejudiciului în cuantum de 619.995,08 LEI, suferit de subscrisa reclamanta ca urmare a emiterii Deciziei de plata atacate și a Actului de respingere a contestației, reprezentând diferența dintre suma de 11.936.300 lei, la care pretindem ca avem dreptul și sumele acordate prin Decizia de plata atacata și Decizia Rectificativă nr. a. VL002/21.04.2018 (11.316.304,92 lei, în termen de 10 zile de la data rămânerii definitive a hotărârii, sub sancțiunea plății unei amenzi în cuantumul prevăzut la art.24 din Legea 554/2004;

- obligarea paraților la plata cheltuielilor de judecată ocazionate de soluționarea prezentului proces.

2. În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamanta a arătat că la data de 13.08.2012, petenta a depus la Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură, Centrul Județean Vâlcea, **Cererea de ajutor privind Măsura 215 — pachetul a - plăți în favoarea bunăstării porcinelor**, înregistrată sub nr.VL12M215A00001 - în continuare „**Cererea de ajutor inițială**” - **Anexa nr.4**, cerere prin care și-a asumat obligația de a asigura și de a menține condițiile de bunăstare a porcinelor (categoria porci grași) și de a respecta cerințele specifice subpachetelor pentru care a aplicat, pe o perioadă de minim 5 ani, în schimbul primirii sprijinului financiar nerambursabil, în cuantumurile și condițiile stabilite prin Cererea de ajutor, Ghidul solicitantului, Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013 și Ordinul MADR nr.149/2012.

3. Prin depunerea cererii de ajutor, Porcellino Grasso SRL și-a asumat obligația de a asigura și de a menține condițiile de bunăstare a porcinelor (categoria porci grași) și de a respecta cerințele specifice subpachetelor pentru care a aplicat, pe o perioadă de minim 5 ani, în schimbul primirii sprijinului financiar nerambursabil, în cuantumurile și condițiile stabilite prin Cererea de ajutor, Ghidul solicitantului, Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013 (în continuare „PNDR 2007-2013”) și Ordinul MADR nr.149/2012. Astfel, Porcellino Grasso SRL s-a angajat să respecte cerințele specifice impuse, în considerarea următoarelor cuantumuri ale ajutorului financiar nerambursabil („cuantumurile inițiale”): pentru **Subpachetul 1a**) - creșterea cu cel puțin 10% a spațiului alocat disponibil fiecărui animal - urmând ca pentru acest subpachet sa primim un sprijin financiar nerambursabil de 41,40 euro/UVM/an; Subpachetul 2a - asigurarea a minimum II ore/zi lumina artificială cu o valoare a iluminării de 50 lux - urmând ca pentru acest subpachet sa primim un sprijin financiar nerambursabil de 19,10 euro/UVM/an; **Subpachetul 3a** - îmbunătățirea condițiilor de bunăstare a suinelor pe durata transportului - urmând ca pentru acest subpachet sa primim un sprijin financiar nerambursabil de **4,80 euro/UVM/an**; Subpachetul 4a - corectarea nivelului nitrizilor și nitraților din apă - urmând ca pentru acest subpachet sa primim un sprijin financiar nerambursabil de 12,00 euro/UVM/an; **Subpachetul 5a** - reducerea noxelor cu 30% fata de nivelul minim obligatoriu prin menținerea în limite optime a parametrilor de microclimat - urmând ca pentru acest subpachet sa primim un sprijin financiar nerambursabil de 16,80 euro/UVM/an; Subpachetul 6a - îmbunătățirea condițiilor zonei de odihna - urmând ca pentru acest subpachet sa primim un sprijin financiar nerambursabil de 7,20 euro/UVM/an.

4. La data de 14.08.2015, reclamanta a depus la APIA Centrul Județean Vâlcea cererea de plata pentru anul IV de angajament, corespunzător perioadei 16 iulie 2015 - 15 iulie 2016, pentru subpachetele 1a, 2a, 3a, 4a, 5a și 6a, formulată în conformitate cu prevederile Ordinului MADR nr.43/2015, cu luarea în considerare a cuantumurilor ratelor de sprijin menționate în anexa la ordinul anterior menționat (și care sunt ratele prevăzute în PNDR 2007-2013 și în Ghidul Solicitantului) - în speță, cu luarea în considerare a cuantumului de **4,80 euro/UVM/an aferent subpachetului 3a și de 16,80 euro/UVM/an aferent subpachetului 5a**.

5. Ca răspuns intimată APIA-Centrul Județean Vâlcea a comunicat documentul „Înștiințare”, nr.1799/08.03.2016 - **Anexa nr.6. (fila 49 vol.1)**, prin care a comunicat reclamantei că „**au fost identificate erori cu impact asupra angajamentelor încheiate în cadrul Măsurii 215 - plăți privind bunăstarea animalelor, Pachetul a) privind acordarea plăților în favoarea bunăstării porcinelor, pentru toate categoriile de animale eligibile pentru subpachetele 3a - îmbunătățirea condițiilor de bunăstare a suinelor pe durata transportului și 5a - reducerea noxelor cu 30% față de nivelul minim obligatoriu prin menținerea în limite optime a parametrilor de microclimat**”.

6. În concluzie, intimata a comunicat reducerea sprijinului financiar nerambursabil aferent subpachetelor 3a) și 5a) (ca urmare a „unei erori sistematice în implementarea Măsurii nr.215”), **subpachetul 3a)** - de la suma de 4,80 euro/UVM/an, la suma de 1,43 (la porci grași), de la suma de 4,80 la suma de 1,43 la scrofițe și de la suma de 5,40 euro/UVM/an la suma de 1,61 pentru scroafe, iar în cazul **subpachetului 5a)** - de la suma de 16,60 euro la suma de 14,18 euro pentru porci grași, de la suma de 48 euro la suma de 40,52 euro pentru scrofițe și de la suma de 22,90 euro la suma de 19,34 euro pentru scroafe.

7. Ulterior, prin intrarea în vigoare a Ordinului MADR 826/2016, reducerea cuantumului sprijinului financiar nerambursabil aferent subpachetelor 3a) și 5a) din cadrul Măsurii 215 a devenit definitivă, astfel că, după intrarea în vigoare a acestui ordin se aplică noile cuantumuri reduse, pentru perioada 16.07.2015-31.12.2015, redusă astfel prin acest ordin, în funcție de care au fost emise ulterior deciziile de plată aferente acestei perioade.

8. Împotriva deciziilor de plată aferente acestor perioade, reclamanta a formulat acțiuni în contencios administrativ, aflate în curs de soluționare.

9. În continuare, la data de 31.01.2017, reclamanta a depus la APIA Centrul Județean Vâlcea **Cererea de plata nr.1103 pentru anul VI de angajament**, corespunzător perioadei 01.01.2017-31.12.2017, pentru subpachetele 1a, 2a, 3a, 4a, 5a și 6a.

10. La data de 6.02.2018, APIA CJ Vâlcea a emis Decizia de plata nr.a.VL001/6.02.2018 prin care a fost aprobată spre plata suma de 10.083.115,36 lei aferentă perioadei 01.01.2017 - 31.12.2017 și, în acest caz, sumele au fost calculate prin raportare la cuantumurile reduse ale sprijinului, conform Ordinului nr.826/2016.

11. Împotriva Deciziei de plata nr.a.VL001/06.02.2018, reclamanta a formulat contestație împotriva acestui act administrativ, care a fost respinsă în data de 8.03.2018, prin **actul nr.2973 din 30.03.2018 (filele 25-26 vol.1)**.

12. Este de menționat faptul că la data de 21.04.2018, ulterior formulării contestației împotriva Deciziei de plata nr.a.VL001/06.02.2018, prin care s-a solicitat plata sumei de 1.853.184,64 lei, APIA CJ Vâlcea a emis Decizia rectificativă nr. a. VL002/21.04.2018, prin care a fost stabilită spre plata în favoarea reclamantei suma de 1.233.189,56 lei aferentă subpachetului 1a), motiv pentru care prin cerere reclamanta solicită plata **diferenței de 619.995,08 lei, rezultată din aplicarea ratei de sprijin aferente subpachetului 3a, în cuantum de 4,80 euro/UVM/an și a celei aferente subpachetului 5a, în cuantum de 16,80 euro/UVM/an.**

Motivele de nelegalitate invocate de reclamantă pe fondul actului contestat și apărările părâtului:

13. **Încălcarea prevederilor Programului Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013.**

Reclamantă consideră că actele administrative contestate încalcă prevederile PNDR 2007-2013, aprobat prin Decizia Comisiei Europene nr.C(2008)3831 din data de 16 iulie 2008, cu modificările și completările ulterioare, devenind astfel obligatoriu pentru Statul român.

14. Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013 nu poate fi revizuit decât cu respectarea termenelor și a procedurii prevăzute de art.7 din Regulamentul 1974/2006, care nu au fost respectate în prezenta cauză (pentru alte modificări precum cele care implică introducerea de noi măsuri sau retragerea măsurilor existente era obligatorie revizuirea PNDR, în conformitate cu procedura reglementată de art.7 din Regulamentul 1974/2006 - „În ceea ce privește revizuirile prevăzute la alin.1, statele membre transmit Comisiei ultimele cereri de revizuire până la 30.06.2013”).

15. Ultima versiune a PNDR 2007-2013 datează din septembrie 2015 și prevede aceleași cuantumuri ale sumelor cuvenite beneficiarilor pentru subpachetele 3a și 5a din cadrul Măsurii 215 ca și versiunile anterioare, adică nereduse, iar constatările preliminare ale Curții Europene de Conturi au fost primite de autoritățile române în data de 10.09.2015.

16. Reclamanta subliniază că ratele de sprijin financiar nerambursabil aferent Măsurii 215 au fost stabilite de Statul Român, conform prevederilor art.40 din Regulamentul 1698/2005 și art.27 alin.2-13 din Regulamentul 1974/2006, devenind obligatorii pentru acesta, odată cu aprobarea de către Comisie a Programului Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013; iar

PNDR are caracter obligatoriu și nu poate fi modificat de către Statul Român, decât cu respectarea termenelor și a procedurii prevăzute de art.7 din Regulamentul 1974/2006 - fapt care nu s-a întâmplat în prezenta cauză.

17. În consecință, reclamanta, în calitate de solicitant, a depus cererea de ajutor pentru subpachetele aferente Măsurii 215 (inclusiv pentru subpachetele în discuție, respectiv 3a și 5a), cerere prin care și-a asumat obligația de a implementa standardele suplimentare de bunăstare a animalelor, astfel cum au fost reglementate prin PNDR 2007-2013, având însă și dreptul corelativ de a primi sprijin financiar nerambursabil, în forma și valoarea stabilite tot prin PNDR 2007-2013.

18. Reducerea cuantumului sprijinului aferent pachetelor/subpachetelor 3a și 5a este rezultatul unei erori săvârșite de pârâțul MADR în metodologia de calcul și, de aceea, emiterea actelor administrative contestate încalcă principiile securității juridice și protecției legitime, având în vedere că reclamanta și-a asumat angajamentele pe o durată de 5 ani, în considerarea cuantumului inițial al subvențiilor, valabil la data depunerii cererii de ajutor.

19. Reclamanta susține, de asemenea, **încălcarea prevederilor Ghidului Solicitantului** aferent Măsurii 2015, deoarece atât la momentul în care a depus cererea de ajutor și cererea de plată, inclusiv pe cea aferentă anului VI de angajament, pentru care s-a emis decizia de plată atacată, Ghidul Solicitantului aferent Măsurii 215 – pachet a) porcine – prevedea ca sprijinul nerambursabil convenit beneficiarilor care și-au asumat angajamente în cadrul subpachetelor 3a și 5a, pentru porci grași, este de 4,80 Euro/UVM și respectiv 16,80 euro/UVM.

21. În consecință, reducerea cuantumului sumelor convenite reclamantei pentru subpachetele 3a și 5a (de la 4,80 euro/UVM la 1,40 euro/UVM și respectiv de la 16,80 euro/UVM la 14,18 euro/UVM) s-a făcut cu încălcarea prevederilor Ghidului Solicitantului.

22. Se mai invocă, în susținerea nelegalității deciziei de plată contestate, **încălcarea prevederilor Ordinului MADR nr.149/2012**, sub imperiul căruia a fost depusă, la data de 13.08.2012, cererea de ajutor pentru Măsura 215 care conținea cuantumul nereduse, acestor ordin fiind și astăzi în vigoare fără a fi modificat sau abrogat.

23. Comportamentul instituțional al instituțiilor pârâte MADR, AFIR și APIA contravine mai multor principii consacrate la nivelul dreptului Uniunii Europene, **fiind încălcate astfel principiile asumării răspunderii statului, securității juridice, protecției încrederii legitime și cel al previzibilității**, în susținerea cărora reclamanta a invocat argumente de ordin jurisprudențial din perspectiva Hotărârii din 12 iulie 1957, Algeria contra Adunarea comună a CECO, Hotărârii din 14 septembrie 2006, Elmeka NE/Ipourgos Ikomonikon, precum și a Hotărârii Tribunalului European de Primă Instanță din 16 octombrie 1996, Efisol SA/Comisia, T-336/94 (în ceea ce privește obligația autorităților naționale de a aplica principiul protecției încrederii legitime).

Poziția pârâtelor

24. Pârâtele MADR, AFIR și APIA au invocat, ca și motiv care a stat la baza emiterii actelor administrative contestate, rezultatele misiunii de audit efectuate de reprezentanții Curții Europene de Conturi (ECA), pentru exercițiul financiar (DAS 2015) încheiată cu identificarea anumitor erori în metodologia de calcul a plăților compensatorii, pentru Măsura 215 subpachetele 1a, 3a și 5a, fiind întocmit Nota MADR nr.88211/20.01.2016, notă care a stat la baza emiterii actelor administrative contestate.

25. Pârâtele arată că emiterea actelor administrative contestate a fost impusă de necesitatea protejării intereselor financiare ale Uniunii, astfel cum prevede art.58 din Regulamentul nr.1306/17.12.2013 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune, precum și în temeiul Regulamentului nr.1305/2013 privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală și de abrogare a Regulamentului nr.1698/2005.

Dispoziții legale și jurisprudențiale aplicabile, extrase din susținerile părților Norme interne

26. PNDR 2007-2013 Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013 (versiunea a X-a):

„Forma și valoarea sprijinului

Sprijinul pentru bunăstarea animalelor are forma unei plăți anuale fixe pe unitate vită mare (UVM) și reprezintă o compensație pentru pierderile de venit și costurile adiționale suportate de fermieri. Plata se va face în întregime către fermier (...)

Pachetul a) Plăți în favoarea bunăstării porcilor

Subpachetul 3a – îmbunătățirea condițiilor de bunăstare a suinelor pe durata transportului – 4,80 Euro/UVM/an;

(...)

Subpachetul 5a – reducerea noxelor cu 30% față de nivelul minim obligatoriu prin menținerea în limite optime a parametrilor de microclimat – 16,80 EURO/UVM/AN;

Ghidul Solicitantului aferent Măsurii 215.

Ghidul Solicitantului aferent Măsurii 215 – Plăți în favoarea bunăstării animalelor – porcine prevede, în deplină concordanță cu PNDR 2007-2013, aceleași quantumuri ale sprijinului financiar nerambursabil aferent subpachetelor 3a și 5a ca și PNDR, respectiv pentru subpachetul 3a, 4,80 euro/UVM/an, iar pentru subpachetul 5a, 16,80 euro/UVM/an, aceeași fiind forma acestui Ghid și la momentul depunerii cererii de plată aferentă anului VI de angajament, soluționată prin decizia de plată contestată, de unde rezultă că reducerea quantumurilor convenite societății-reclamante pentru subpachetele 3a și 5a (pentru porci grași), de la 4,80 euro/UVM la 1,43 euro/UVM, respectiv de la 16,80 euro/UVM la 14,18 euro/UVM s-a făcut cu încălcarea prevederilor Ghidului solicitantului.

Ordinul MADR nr.149/13.07.2012 pentru aprobarea modelului cererii de ajutor privind măsura 2.1.5 - Plăți privind bunăstarea animalelor – porcine, publicat în Monitorul Oficial nr.489 din 17 iulie 2012, corespunzător perioada 16 iulie 2012-15 august 2012.

Art.1 - Se aprobă modelul cererii de ajutor privind măsura 2.1.5 - Plăți privind bunăstarea animalelor - porcine, prevăzut în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Subpachetul 3a – îmbunătățirea condițiilor de bunăstare a suinelor pe durata transportului – 4,80 Euro/UVM/an; (...)

Subpachetul 5a – reducerea noxelor cu 30% față de nivelul minim obligatoriu prin menținerea în limite optime a parametrilor de microclimat – 16,80 Euro/UVM/AN;

Ordinul MADR nr.6/2013 pentru aprobarea modelului cererii de ajutor privind măsura 2.1.5 - Plăți în favoarea bunăstării porcinelor, publicat în Monitorul Oficial nr.31 din 14 ianuarie 2013.

Ordinul MADR nr.704/2014 pentru aprobarea modelului cererii de ajutor privind măsura 2.1.5 - Plăți în favoarea bunăstării porcinelor, publicat în Monitorul Oficial nr.362 din 16 mai 2014.

Ordinul MADR nr.43/2015 publicat în Monitorul Oficial nr.45/20.01.2015 pentru aprobarea modelului cererii de ajutor privind măsura 215 – plăți privind bunăstarea animalelor – pachetul a) – porcine – aferent cererii de plată pentru anul IV de angajament, corespunzător perioadei 16 iulie 2015 – 15 iulie 2016.

Art.1 - Se aprobă modelul cererii de plată privind măsura 215 - pachet a) - Plăți în favoarea bunăstării porcinelor, prevăzut în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art.2 - Modelul cererii de plată se utilizează de către beneficiarii măsurii 215 - pachet a) - Plăți în favoarea bunăstării porcinelor, începând cu anul 2015.

Secțiunea II-a

(...)

Anexa 1 la cererea de plată:

Subpachetul 3a – îmbunătățirea condițiilor de bunăstare a suinelor pe durata transportului – 4,80 Euro/UVM/an; (...).

Subpachetul 5a – reducerea noxelor cu 30% față de nivelul minim obligatoriu prin menținerea în limite optime a parametrilor de microclimat – 16,80 Euro/UVM/AN;

În concluzie, prin toate aceste ordine și inclusiv prin Ordinul MADR nr.43/2015 au fost prevăzute aceleași quantumuri ale sprijinului acordat pentru bunăstarea animalelor în cadrul

măsurii 2.1.5., pentru subpachetele 3a și 5a cu cele prevăzute de PNDR 2007-2013, respectiv de 4,80 Euro/UVM/an (pentru subpachetul 3a), respectiv de 16,80 Euro/UVM/an (pentru subpachetul 5a).

27. Ulterior, prin **Ordinul MADR nr.826/9.06.2016** pentru aprobarea modelului cererilor de plată, prin care a fost abrogat Ordinul nr.43/2015, au fost modificate în mod retroactiv cuantumurile ratelor de sprijin aferente subpachetelor 3a) și 5a) de la 4,80 la 1,43 Euro/UVM/an (pentru subpachetul 3a), respectiv de la 16,80 la 14,18 Euro/UVM/an (pentru subpachetul 5a).

Totodată, prin acest ordin au fost modificate perioadele aferente anilor de angajament, respectiv anul IV de angajament a fost scurtat de la 15 iulie 2015 la 31 decembrie 2015 acoperind astfel perioada 16 iulie 2015 – 31 decembrie 2015, aplicându-se, totodată, modelul cererii de plată aferent perioadei ianuarie 2016 – decembrie 2016, în cuantumurilor astfel reduse, prin prezentul ordin, al ratelor de sprijin aferente subpachetelor 3a și 5a.

Tot în baza Ordinului MADR nr.826/2016, cuprinzând cuantumurile reduse ale ratelor de sprijin aferente subpachetelor 3a și 5a, a fost depusă și cererea de plată aferentă anului VI de angajament, corespunzătoare perioadei 1.01.2017-31.12.2017, pentru care a fost emisă decizia de plată nr.VL001/06.02.2018, ce face obiectul prezentei contestații.

Reglementări europene

1. Regulamentul CE nr.1698/2005 din 20 septembrie 2005 al Consiliului privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR):

„Articolul 40

Plăți în favoarea bunăstării animalelor

(1) Plățile în favoarea bunăstării animalelor prevăzute la articolul 36 litera (a) punctul (v) se acordă agricultorilor care își asumă voluntar angajamente în favoarea bunăstării animalelor.

(2) Plățile în favoarea bunăstării animalelor privesc numai angajamentele care depășesc standardele obligatorii stabilite în conformitate cu articolul 4 din Regulamentul (CE) nr.1782/2003 și cu anexa III la regulamentul menționat, precum și celelalte cerințe obligatorii corespunzătoare stabilite în legislația națională și indicate în program.

Aceste angajamente sunt asumate, în general, pentru o perioadă de cinci-șapte ani. După caz și atunci când circumstanțele justifică acest lucru, se poate stabili o perioadă mai îndelungată în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 90 alineatul (2), pentru anumite tipuri de angajamente specifice.

(3) Plățile se acordă anual și acoperă costurile suplimentare și pierderea de venituri datorate angajamentelor asumate. După caz, acestea pot acoperi și costurile induse.

Ajutorul se limitează la cuantumul maxim stabilit în anexă.”

28. Art.33 alin.3 din Regulamentul UE nr.1305 din 17 decembrie 2013 privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentului (CE) nr.1698/2005 al Consiliului, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr.L 347 din 20 decembrie 2013, p. 487 - 548:

„Articolul 33

Bunăstarea animalelor

(1) Plățile pentru bunăstarea animalelor prevăzute în cadrul acestei măsuri se acordă fermierilor care se angajează în mod voluntar să desfășoare operațiuni constând într-unul sau mai multe angajamente în favoarea bunăstării animalelor și care sunt fermieri activi în înțelesul articolului 9 din Regulamentul (UE) nr.1307/2013.

(2) Plățile în favoarea bunăstării animalelor acoperă numai angajamentele care depășesc standardele obligatorii relevante stabilite în temeiul titlului VI capitolul I din Regulamentul (UE) nr.1306/2013 și alte cerințe obligatorii relevante. Aceste cerințe relevante sunt identificate în program.

Angajamentele respective se asumă pentru o perioadă de unu până la șapte ani, cu

posibilitatea de reînnoire.

(3) Plățile se acordă anual și compensează fermierii pentru toate costurile suplimentare sau pentru o parte a acestora și pentru pierderile de venit care rezultă din angajamentul luat. Dacă este necesar, plățile respective pot acoperi și costurile tranzacționale, reprezentând până la 20 % din prima plătită pentru angajamentul respectiv.

Sprijinul este limitat la cuantumul maxim prevăzut în anexa II.

(4) Pentru a se asigura că angajamentele în materie de bunăstare a animalelor sunt în concordanță cu politica generală a Uniunii în acest domeniu, Comisia este împuternicită să adopte acte delegate în temeiul articolului 83, în ceea ce privește delimitarea zonelor în care angajamentele în favoarea bunăstării animalelor prevăd standarde îmbunătățite pentru metodele de producție.”

29. Regulamentul (UE) Nr.1303 din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr.1083/2006 al Consiliului:

„Articolul 143 Corecții financiare efectuate de statele membre

(1) Statele membre sunt în primul rând responsabile pentru investigarea neregulilor și pentru efectuarea corecțiilor financiare necesare, precum și pentru recuperarea creditelor. În cazul unei nereguli sistemice, statul membru își extinde investigațiile la toate operațiunile care ar putea fi afectate.

(2) Statele membre efectuează corecțiile financiare necesare pentru neregulile individuale sau sistemice constatate în operațiuni sau în programele operaționale. Corecțiile financiare constau în anularea totală sau parțială a contribuției publice la un program operațional sau la o operațiune. Statul membru ține seama de natura și de gravitatea neregulilor și a pierderii financiare care rezultă pentru fonduri sau pentru FEPAM și aplică o corecție proporțională. Corecțiile financiare sunt înregistrate în conturi de către autoritatea de management pentru exercițiul contabil în care este decisă anularea.

(3) Contribuția din partea fondurilor sau din partea FEPAM anulată în conformitate cu alineatul (2) poate fi reutilizată de către statul membru în programul operațional în cauză, sub rezerva dispozițiilor de la alineatul (4).

(4) Contribuția anulată în conformitate cu alineatul (2) nu poate fi reutilizată pentru o operațiune care face obiectul corecției și, în cazul în care este efectuată o corecție financiară pentru o neregulă sistemică, contribuția nu se poate utiliza pentru nicio operațiune afectată de nereguli sistemice.

(5) Normele specifice fondurilor pentru FEPAM pot stabili temeuri specifice pentru corecții financiare realizate de statele membre, legate de nerespectarea normelor aplicabile în temeiul politicii comune în domeniul pescuitului, care trebuie să fie proporționale, având în vedere natura, gravitatea, durata și recurența nerespectării.”

30. Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene:

„Articolul 310 (ex-articolul 268 TCE)

(1) Toate veniturile și cheltuielile Uniunii trebuie estimate pentru fiecare exercițiu bugetar și trebuie înscrise în buget.

Bugetul anual al Uniunii este stabilit de Parlamentul European și de Consiliu, în conformitate cu articolul 314.

Veniturile și cheltuielile bugetare trebuie să fie echilibrate.

(2) Cheltuielile înscrise în buget sunt autorizate pe durata exercițiului bugetar anual, în conformitate cu regulamentul prevăzut la articolul 322.

(3) Execuția cheltuielilor înscrise în buget necesită adoptarea în prealabil a unui act al Uniunii având forță juridică obligatorie, care conferă un temei juridic acțiunii Uniunii și execuției cheltuielii corespunzătoare, în conformitate cu regulamentul prevăzut la articolul 322, cu excepția cazurilor prevăzute de respectivul regulament.

(4) În vederea asigurării disciplinei bugetare, Uniunea nu adoptă acte care ar putea avea implicații importante asupra bugetului fără a oferi garanția că cheltuielile care decurg din aceste acte pot fi finanțate în limita resurselor proprii ale Uniunii și cu respectarea cadrului financiar multianual prevăzut la articolul 312.

(5) Bugetul Uniunii se execută în conformitate cu principiul bunei gestiuni financiare. Statele membre și Uniunea cooperează pentru a face posibilă utilizarea alocărilor înscrise în buget, în conformitate cu acest principiu.

(6) Uniunea și statele membre, în conformitate cu articolul 325, combat fraudă și orice altă activitate ilegală care aduce atingere intereselor financiare ale Uniunii.”

31. Regulamentul (UE) nr.1306 din 17 decembrie 2013 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune și de abrogare a Regulamentelor (CEE) nr.352/78, (CE) nr.165/94, (CE) nr.2799/98, (CE) nr.814/2000, (CE) nr.1290/2005 și (CE) nr.485/2008 ale Consiliului:

„Articolul 58 Protejarea intereselor financiare ale Uniunii

(1) În cadrul PAC, statele membre adoptă toate actele cu putere de lege și actele administrative și iau orice altă măsură necesară pentru a asigura protecția eficace a intereselor financiare ale Uniunii și în special pentru:

(a) a controla legalitatea și corectitudinea operațiunilor finanțate din Fonduri;

(b) a asigura combaterea eficientă a fraudelor, în special în domeniile cu un nivel de risc mai ridicat, și care să acționeze ca factor disuasiv, ținând cont de costuri și beneficii, precum și de caracterul proporțional al măsurilor;

(c) a combate, a depista și a corecta neregulile și fraudă;

(d) a aplica sancțiuni eficace, disuasive și proporționale în conformitate cu dreptul Uniunii sau, în absența acestuia, cu dreptul intern și a iniția proceduri judiciare în acest scop, dacă este nevoie;

(e) a recupera plățile necuvenite, plus dobânzile aferente, și a iniția proceduri judiciare în acest scop, dacă este nevoie.

2. Statele membre instituie sisteme de gestionare și control eficiente pentru a asigura respectarea legislației care reglementează schemele de sprijin din partea Uniunii, în vederea minimizării riscului ca Uniunea să sufere prejudicii financiare.

3. Statele membre informează Comisia în legătură cu dispozițiile adoptate și cu măsurile luate în temeiul alineatelor (1) și (2).

Toate condițiile pe care le stabilesc statele membre pentru a completa condițiile stabilite de normele Uniunii pentru primirea de sprijin finanțat din FEGA sau FEADR sunt verificabile.

(4) Comisia adoptă acte de punere în aplicare prin care stabilește normele necesare pentru aplicarea uniformă a prezentului articol referitoare la următoarele aspecte:

(a) procedurile, termenele, schimbul de informații cu privire la obligațiile prevăzute la alineatele (1) și (2);

(b) notificarea și comunicarea pe care statele membre trebuie să le efectueze către Comisie în ceea ce privește obligația prevăzută la alineatul (3).

Actele de punere în aplicare respective se adoptă în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 116 alineatul (3).”

Jurisprudență CJUE – extrase din susținerile reclamantei:

Cu privire la principiul încrederii legitime:

Cauze ale instanțelor europene care au aplicat cu prioritate principiul protecției legitime în raport cu alte principii comunitare:

32. Hotărârea din 12 iunie 1957, Algera contra Adunarea Comună a CECO: 7/56 și 3 la 7/57, pct. 14: „[...] în acest caz, din moment ce dreptul individual este legitim, necesitatea de a

păstra încrederea în stabilitatea situației astfel create prevalează asupra intereselor unei administrații care dorește să își inverseze decizia”.

33. Prin această hotărâre Curtea de Justiție a Uniunii Europene stabilește ca principiul încrederii legitime are prioritate asupra interesului instituțiilor publice de a reveni asupra propriilor decizii, recomandând statelor membre să nu revoce actele administrative care au conferit drepturi subiective persoanelor interesate tocmai pentru a ocroti încrederea acestora în stabilitatea drepturilor dobândite.

Cauze ale instanțelor europene care atestă obligația autorităților naționale de a aplica principiul protecției legitime:

34. Hotărârea din 14 septembrie 2006, Elmeka, NE/ Ipourgos Ikononikon, C-181/04 și C-183/04, pct.31 și 32: „(31) Potrivit jurisprudenței constante a Curții, principiul protecției încrederii legitime și al securității juridice sunt parte a ordinii juridice comunitare. Din acest motiv, aceste principii trebuie respectate de instituțiile Comunității, dar și de statele membre în exercitarea puterilor conferite lor prin directivele Comunității. Rezulta ca autoritățile naționale sunt obligate să respecte principiul protecției încrederii legitime a agenților economici.

(32) În ceea ce privește principiul protecției încrederii legitime a beneficiarului conduitei favorabile, este adecvat ca, mai întâi, să se determine dacă conduita autorităților administrative, a dat naștere unei așteptări rezonabile în mintea unui agent economic prudent în mod rezonabil. Dacă a dat, atunci trebuie să se stabilească natura legitima a acestei așteptări”.

Cauze ale instanțelor europene care consacră principiul încrederii legitime:

35. Hotărârea Tribunalului European de prima instanță din 16 October 1996, Efisol SA/Comisia, T-336/94, pct.31: „Dreptul de a reclama protecția încrederii legitime se întinde asupra oricărei persoane particulare ce se afla într-o situație din care rezulta ca administrația comunitara, prin furnizarea de asigurări precise acesteia, a făcut sa se nască în sufletul persoanei respective speranțe întemeiate”;

36. Hotărârea Tribunalului European de prima instanță din 23 februarie 2006, Karatzoglou/AER, T-471/04, pct. 33 și 34: „Dreptul de a solicita protecția încrederii legitime, care constituie unul dintre principiile fundamentale ale Comunității, aparține oricărui particular care se găsește într-o situație din care reiese că administrația comunitară, atunci când i-a oferit asigurări precise, a dat naștere unor speranțe întemeiate în spiritul acesteia. În ce privește raportul de muncă dintre persoana menționată și o instituție, aceste asigurări trebuie să respecte, în toate cazurile, dispozițiile statutului sau pe cele ale Regimului aplicabil celorlalți agenți”;

37. Hotărârea Tribunalului European de prima instanță din 11 iulie 1996, Ortega Urretavizcaya/Comisia, T-587/93, pct.57: „Dreptul de a invoca protecția încrederii legitime aparține oricărei persoane particulare ce se afla într-o situație din care rezultă că administrația comunitară a făcut să se nască speranțe întemeiate. Un funcționar nu ar trebui să invoce o încălcare a principiului încrederii legitime în lipsa asigurărilor precise din partea administrației. La fel, promisiunile ce nu ar ține cont de dispozițiile statutare nu ar putea crea o încredere legitima pentru cel căruia i se adresează”.

38. Pornind de la definiția dată de către doctrină principiului încrederii legitime, care reprezintă „o componentă a principiului legalității actelor administrative și instituie, pe de o parte, obligația autorităților publice de a proteja (printr-un comportament consecvent și necontradictoriu) așteptările legitime ale particularilor, iar, pe de altă parte, instituie dreptul acestora de a evolua într-un cadru juridic stabil și previzibil, în care să aibă încredere, la adăpost de modificările brutale ale acestuia”, și având în vedere și incidența acestui principiu evidențiată chiar de către Organismul de Conciliere, în raportul său emis cu privire la cererea de conciliere nr.17/RO/796, depusă de autoritățile române care, în concluzia raportului, menționează că „Organismul cere serviciilor, atunci când decid cu privire la poziția lor finală, să ia în considerare așteptările legitime ale autorităților și ale beneficiarilor români”, **rezultă că trebuie protejată atât încrederea legitimă a beneficiarilor în raport cu dispozițiile legale naționale și comunitare, cât și încrederea legitimă a autorităților române în raport cu dispozițiile legale comunitare, în condițiile unor greșeli comise chiar de către Comisia Europeană.**

39. Totodată, din ansamblul hotărârilor CJUE sus amintite, rezultă că principiul protecției încrederii legitime poate fi invocat de orice particular, indiferent dacă nașterea speranței legitime a fost determinată de autoritățile statului membru sau de instituțiile comunitare, precum situația prezentă în speță, unde nașterea speranței legitime se datorează atât autorităților statului român, prin Ordinul MADR nr.149/2012, cât și de Comisia Europeană prin aprobarea PNDR 2007-2013.

40. Din perspectiva îndreptării particularului de a pretinde din partea Comisiei Europene o certitudine sporită în ceea ce privește respectarea principiului protecției încrederii legitime, în sensul că particularul trebuie să aibă o încredere mult mai mare în angajamentele aprobate de către Comisie, decât în cele care provin exclusiv de la autoritățile naționale, avem ca exemplu: **Hotărârea din 11 Iulie 1991, Antonio Crispoltoni/Fattoria autonoma tabacchi di Citta di Castello, C-368/89, pct.17: CJUE** „a statuat în mod constant că, deși, în general, principiul securității juridice se opune ca o măsură comunitară să intre în vigoare de la un moment dat înainte de publicarea acesteia, în mod excepțional se poate admite contrariul atunci când este necesar având în vedere obiectivul care trebuie utins, iar așteptările legitime ale celor interesați sunt respectate în mod corespunzător” și **Ordonanța Președintelui CJUE din 10 iunie 1988, Sofrimport/Comisia, C-152/88 R, pct. 22:** potrivit căreia „Comisia are obligația de a avertiza operatorii economici, de o maniera clara și precisa, cu privire la intenția sa de a se abate de la o anumita practica anterioară, pentru a nu încalcă principiul protecției încrederii legitime”.

Cu privire la incidența principiului asumării Statului în prezenta cauză, principiu care nefiind consacrat în legislația comunitară primară, va fi abordat din perspectivă jurisprudențială:

41. Hotărârea Curții din 5 martie 1996, Brasserie du pecheur SA/Bundesrepublik Deutschland, C-46/93 și C-48/93, prin care CJUE a stabilit următoarele:

1) „Principiul potrivit căruia statele membre sunt obligate să repare prejudiciile cauzate particularilor prin încălcări ale dreptului comunitar care le sunt imputabile este aplicabil în cazul în care încălcările contestate sunt atribuite legiuitorului național”.

42. Toate condițiile stabilite de Curte la punctul 1 din dispozitivul hotărârii sunt îndeplinite în cauză, fiind vorba de o încălcare a dreptului comunitar [respectiv a art.40 alin.(3) din Regulamentul (CE) nr.1698/2005, PNDR și Ghidul Solicitantului, după cum s-a analizat pe larg în acțiune] imputabilă autorităților naționale, care, pe lângă faptul că își recunoaște culpa în privința erorilor de calcul (apărarea principală a acestuia în fața Organismului de Conciliere, întrucât este o culpă comună cu Comisia, fără sa conteste existența propriei culpe), este considerat vinovat atât de către DG AGRI (care consideră că statul român este singurul responsabil de erorile de calcul), cât și de către Organismul de Conciliere (care considera ca exista o culpa comuna a statului roman și a Comisiei în privința erorilor de calcul).

43. Indiferent cum ar fi privita situația, autoritățile naționale sunt responsabile, prin erorile de calcul realizate, pentru încălcarea art.40 alin.(3) din Regulamentul (CE) nr.1698/2005, încălcare care a condus la adoptarea Ordinului nr.826/2016 și a tuturor actelor subsecvente, inclusiv Decizia de plata, și care a cauzat prejudiciul menționat.

2) „Atunci când o încălcare a dreptului comunitar de către un stat membru este imputabilă legiuitorului național care acționează într-un domeniu în care dispune de o marja larga de apreciere în privința luării unor decizii cu caracter normativ, particularii prejudiciați au dreptul la repararea prejudiciului daca norma de drept comunitar încălcata are ca obiect conferirea de drepturi acestora, daca încălcarea este suficient de gravă și dacă exista o legătura directa de cauzalitate între aceasta încălcare și prejudiciul suferit de particulari. Sub aceasta rezerva, statul trebuie sa repare consecințele prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului comunitar care îi este imputabilă potrivit dreptului național referitor la răspundere, condițiile stabilite de legislația naționala aplicabila neputând fi mai puțin favorabile decât cele referitoare la acțiuni asemănătoare de drept intern și neputând fi concepute astfel încât să facă, în practica, imposibila sau excesiv de dificila obținerea reparării prejudiciului”.

44. Punctul 2 este de asemenea aplicabil în cauză, observându-se poziția clară a Curții vizând necesitatea reparării de către autoritățile romane a prejudiciului suferit de beneficiari

printr-o astfel de încălcare a dreptului comunitar, precum cea care face obiectul acțiunii.

45. Și condițiile de la punctul 2 sunt îndeplinite în cauză, astfel:

- norma de drept comunitar încălcată are ca obiect conferirea de drepturi particularilor, fiind vorba, pe de-o parte, de art.40 alin.(3) din Regulamentul (CE) nr.1698/2005, conform căruia „Plățile se acordă anual și acoperă costurile suplimentare și pierderile de venit care rezulta din angajamentele asumate. Dacă este necesar, acestea pot acoperi, de asemenea, costurile de tranzacție”, iar, pe de alta parte, de PNDR și Ghidul Solicitantului, care cuprind cuantumulurile nemodificate;

- încălcarea este suficient de gravă, cauzând prejudicii semnificative tuturor beneficiarilor Măsurii 215, iar subscriseri un prejudiciu de 1.038.006,32 lei prin emiterea Deciziei de plată a cărei revocare se solicită;

- există o legătură directă de cauzalitate între aceasta încălcare și prejudiciul suferit de subscrisa, căreia nu îi poate fi invocată nicio culpă, suferind prejudiciul exclusiv prin emiterea de către autoritățile române (MADR, APIA Centrul Județean Vâlcea, APIA) a actelor menționate, toate având o cauză comună, respectiv erorile de calcul în metodologie, săvârșite de autoritățile române și neobservate de Comisie.

46. Cu atât mai mult, CJUE prevede expres ca nu se poate concepe ca dreptul național să impună condiții care să facă, în practică, imposibilă sau excesiv de dificilă obținerea prejudiciului. Astfel, atâta timp cât sunt îndeplinite condițiile menționate mai sus, autoritățile române sunt obligate, indiferent de eventuale piedici din legislația internă, să repare prejudiciul cauzat.

3) „Instanța națională nu poate, în cadrul legislației naționale pe care o aplică, să subordoneze repararea prejudiciului condiției existenței unei vinovații - intenție sau culpa - din partea organului de stat căruia îi este imputabilă încălcarea respectivă, care să depășească condiția încălcării suficient de grave a dreptului comunitar”.

47. Poziția CJUE, din cadrul punctului 3, în privința existenței unei vinovații a autorităților române. Practic, CJUE instituie regula răspunderii obiective a statului, în situația în care toate condițiile menționate sunt îndeplinite. Astfel, pentru a fi angajată răspunderea autorităților române, nici măcar nu este necesară dovada vinovației acestora în cauză, deși aceasta reiese în mod evident inclusiv din raportul Organismului. Deci cu atât mai mult, trebuie autoritățile naționale trebuie să își asume răspunderea, când există și o culpă a acestora.

4) „Repararea de către statele membre a prejudiciilor pe care le-au cauzat particularilor prin încălcări ale dreptului comunitar trebuie să fie corespunzătoare prejudiciului suferit. În absența unor dispoziții comunitare în acest domeniu, ordinea juridică internă din fiecare stat membru are sarcina de a stabili criteriile care permit determinarea întinderii reparării prejudiciului, acestea neputând fi mai puțin favorabile decât cele referitoare la cereri sau la acțiuni asemănătoare întemeiate pe dreptul intern și neputând fi, în niciun caz, concepute astfel încât să facă, în practică, imposibilă sau excesiv de dificilă repararea prejudiciului. O reglementare națională care limitează în mod general prejudiciul reparabil doar la prejudiciile cauzate unor bunuri individuale care beneficiază de o protecție specială, cu excluderea în totalitate a beneficiilor nerealizate suportate de particulari, nu este conformă cu dreptul comunitar. Pe de alta parte, trebuie să existe posibilitatea de a acorda daune interese speciale, precum daunele interese „exemplare” prevăzute de dreptul englez, în cadrul unor cereri sau al unor acțiuni întemeiate pe dreptul comunitar, în cazul în care acestea pot fi acordate în cadrul unor cereri sau al unor acțiuni asemănătoare întemeiate pe dreptul intern”.

48. Astfel, CJUE menționează expres ca orice prejudicii trebuie acoperite de către autoritățile statului, într-o astfel de situație, inclusiv toate beneficiile nerealizate suportate de particulari.

49. Pe cale de consecință APIA Centrul Județean Vâlcea trebuie să repare prejudiciul cauzat și care este egal cu diferența dintre suma la care era îndreptățită reclamanta și suma plătită efectiv, ca urmare a emiterii Deciziei de plată.

5) „Obligația statelor membre de a repara prejudiciile cauzate particularilor prin încălcări ale dreptului comunitar care le sunt imputabile nu poate fi limitată doar la prejudiciile suferite după pronunțarea de către Curte a unei hotărâri prin care se constată o neîndeplinire a

obligărilor”.

Cu privire la principiul securității juridice sau al stabilității raporturilor juridice, general recunoscut atât la nivelul sistemelor juridice interne, cât și la nivelul dreptului european, CJUE a statuat că *„legislația comunitară trebuie să fie certa și aplicarea acesteia să fie previzibilă pentru persoanele cărora le este adresată. Această cerință de certitudine juridică trebuie să fie respectată cu atât mai strict în cazul normelor care pot genera consecințe financiare, astfel încât persoanele vizate să cunoască cu exactitate întinderea obligațiilor impuse asupra lor”* (Hotărârea din 15 decembrie 1987, Irlanda/Comisia, 325/85, pct.18).

50. Tot în acest sens, CJUE s-a pronunțat și într-o altă cauză, susținând că *„principiul securității juridice impune ca în domeniile acoperite de dreptul comunitar, normele juridice ale statelor membre să fie formulate într-o manieră neechivocă care, pe de o parte, să permită persoanelor ce fac obiectul acestora să își cunoască drepturile și obligațiile în mod clar și precis, iar pe de altă parte, să ofere instanțelor naționale posibilitatea de a asigura respectarea acestora”* (Hotărârea din 21 iunie 1988, Italia/Comisia, 257/86, pct.12).

51. CJUE reia aceleași idei și în Hotărârea din 13 martie 1990, Franța/Comisia, 30/89, în care precizează că *„certitudinea și previzibilitatea unei reglementări comunitare constituie un imperativ care se impune cu o rigoare particulară mai ales atunci când o astfel de reglementare este, susceptibilă de a produce efecte financiare”*.

52. Pe cale de consecință, reclamanta solicită să se constate încălcarea, de către autoritățile române, a principiului securității juridice în cauză, având în vedere modificarea, prin adoptarea Ordinului nr.826/2016 și a deciziilor de plată subsecvente (inclusiv Decizia de plată atacată), a unui angajament pe termen lung, în care a decis să se implice tocmai în considerarea cuantumului sprijinului, pe care MADR l-a modificat prin acest ordin, iar APIA Centrul Județean Vâlcea l-a menținut modificat în Decizia de plată.

53. Or, nu se poate considera ca exista o stabilitate a normelor juridice, când obligația corelativă a autorităților române de a plăti sprijinul într-un anumit quantum, în baza unui angajament pe 5 ani, se modifica brusc, unilateral și exclusiv datorita culpei acestora, mai ales având în vedere abuzul de putere evident prin care aceasta modificare a fost implementată.

54. De asemenea, nu se poate considera ca normele juridice sunt suficient de clare, în condițiile în care Ordinul nr.826/2016 (și toate deciziile de plata subsecvente, inclusiv Decizia de plata) prevede un anumit quantum al sprijinului (fiind și singurul care instituie sancțiuni dacă noile cereri nu sunt depuse într-un interval de timp aberant de scurt), în timp ce PNDR 2007-2013 și Ghidul Solicitantului, în continuare în vigoare (tocmai documentele în baza cărora a fost emis Ordinul nr.826/2016), cuprind un alt quantum al sprijinului, respectiv quantumul nemodificat pe care reclamanta l-a avut în vedere la asumarea angajamentului.

În ce privește încălcarea principiului previzibilității conduitei administrative, de către APIA/APIA - Centrul Județean Vâlcea, se arată că și CJUE a consacrat, în jurisprudența sa, principiul previzibilității, deși acesta este abordat, de cele mai multe ori, alături de principiul securității juridice sau al protecției încrederii legitime. De exemplu, în *Ordonanța Președintelui CJUE din 10 iunie 1988, Sofr import/Comisia, C-152/88 R, pct. 22*, CJUE a impus instituțiilor europene obligația, din motive de securitate juridică, de a avertiza operatorii economici, de o manieră clară și, precisă, atunci când intenționează să se îndepărteze de la o anumită practică, în anumite domenii de activitate, cu scopul ca destinatarii normelor să nu resimtă socul unor schimbări imprevizibile, care i-ar putea vătăma.

55. După cum susține și doctrina, CJUE *„a sancționat nerespectarea principiului previzibilității, declarând nule acele acte emise/adoptate cu nerespectarea acestuia cu motivația ca sunt abuzive, lipsind destinatarii acestora de posibilitatea de a lua cunoștință de ele într-un termen rezonabil și de a-și adapta conduita în funcție de schimbările aduse de acestea”*.

56. În baza argumentelor jurisprudențiale expuse, reclamanta solicită aplicarea cu prioritate a celor patru principii mai sus menționate, principii care trebuie să fie avute în vedere drept prioritare față de interesul autorităților statului de a îndrepta „erorile de calcul sistematic”, care, se mai arată, nu pot fi imputate reclamantei sau oricărui alt beneficiar al Măsurii 215.

Motivele care au determinat instanța să formuleze cererea de decizie preliminară.

57. Potrivit art.267 alin.1 din TFUE, Curtea de Justiție a Uniunii Europene este competentă să se pronunțe, cu titlu preliminar, cu privire la:

- (a) interpretarea tratatelor;
- (b) validitatea și interpretarea actelor adoptate de instituțiile, organele, oficiile sau agențiile Uniunii.

58. Cu privire la cea dintâi condiție necesară sesizării CJUE potrivit dispozițiilor art.267 din Tratat, se reține că, în cauză, se ridică problema interpretării art.288, 291 și 297 din TFUE, pe de o parte, precum și principiul de drept unional potrivit cu care o Decizie a Comisiei Europene produce efecte juridice până la anularea ei, așa cum acesta a fost consacrat prin jurisprudența expusă în dezvoltarea celei dintâi întrebări, precum și cu art. 9 alin.3 din Regulamentul nr.1974/2006 și art.18 și 19 din Regulamentul CE nr.1698/2005, în corelație cu principiul protecției încrederii legitime și cu cel al securității juridice.

59. Totodată, prin întrebările propuse în cadrul solicitării de hotărâre preliminară se urmărește interpretarea articolelor invocate inclusiv din perspectiva deciziilor de interpretare ale CJUE și, **în mod concret, din perspectiva celor două decizii adoptate de instituțiile Uniunii în strânsă legătură cu cauza pendinte, respectiv Decizia pronunțată în Hotărârea Curții din 17.11.2022 pronunțată în Cauza nr.443/21 și Hotărârea Tribunalului din data de 18 ianuarie 2023 pronunțată în Cauza T - 33/21- depuse la dosar**

60. Curtea de Apel Pitești este investită în fond, ca instanță de prim grad, iar potrivit dispozițiilor prevăzute de art.267 alin.3 TFUE, nu este obligată să sesizeze Curtea de Justiție a Uniunii Europene.

61. Cu toate acestea, Curtea de Apel Pitești, în mod special datorită intervenirii unor evenimente jurisprudențiale la nivelul CJUE pe parcursul soluționării prezentei cauze, prin pronunțarea celor două decizii în legătură cu cauza pendinte, respectiv Hotărârea Curții din 17.11.2022 pronunțată în Cauza nr.443/21 și Hotărârea Tribunalului din data de 18 ianuarie 2023 pronunțată în Cauza T 33/21- depuse la dosar, apreciază ca fiind admisibilă și utilă soluționării cauzei sesizarea CJUE pentru pronunțarea unei hotărâri preliminare, în ce privește întrebările formulate de către reclamantă.

62. Astfel, obiectul litigiului se referă la cuantumul sprijinului financiar nerambursabil solicitat de reclamantă în cadrul Măsurii 215 - Plăți privind bunăstarea animalelor - pachetul a) – porcine, și anume pentru subpachetele 3a - *Îmbunătățirea condițiilor de bunăstare a suinelor pe durata transportului* și 5a - *Reducerea noxelor cu 30% față de nivelul minim obligatoriu prin menținerea în limite optime a parametrilor de microclimat*, pentru care a depus la APIA Vâlcea cererea de ajutor inițială din data de 13.08.2012 și, mai specific, cererea anuală de plată aferentă anului VI de angajament depusă la 31.01.2017. Acest cuantum a fost stabilit inițial prin Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013, aprobat prin Decizia Comisiei Europene nr.C (2008) 3831 din data de 16 iulie 2008, modificările acestuia fiind aprobate prin Decizia Comisiei Europene nr. C (2012) 3529 din 25.05.2012.

63. Art.40 alin.3 din Regulamentul (CE) nr.1698/2005, în vigoare la data aprobării PNDR 2007-2013 și la data depunerii cererii de sprijin inițiale, prevede că: „(3) *Plățile se acordă anual și acoperă costurile suplimentare și pierderea de venituri datorate angajamentelor asumate. După caz, acestea pot acoperi și costurile induse. Ajutorul se limitează la cuantumul maxim stabilit în anexă*”. Acest Regulament a fost abrogat, însă dispoziția a fost preluată în art.33 alin.3 din Regulamentul UE nr.1305 din 17 decembrie 2013 privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentului (CE) nr.1698/2005 al Consiliului, în vigoare la data depunerii cererii de plată pentru anul III de angajament, care îl abrogă pe primul.

64. Așa fiind, autorităților române care au elaborat PNDR 2007-2013 le revenea sarcina de a cuantifica, *costurile suplimentare, pierderea de venituri și eventualele costuri induse* suportate de fermierii care își asumă voluntar angajamente în favoarea bunăstării animalelor.

65. În ceea ce interesează cauza pendinte, pentru subpachetele 3a - *Îmbunătățirea*

condițiilor de bunăstare a suinelor pe durata transportului și 5a –Reducerea noxelor cu 30% față de nivelul minim obligatoriu prin menținerea în limite optime a parametrilor de microclimat, prin PNDR 2007-2013 a fost propus, iar Comisia Europeană a aprobat prin decizie un quantum al sprijinului financiar nerambursabil de 4,80 euro/UVM/an (3a), respectiv de 16,80 euro/UVM/an (5a).

66. În baza cererii de sprijin inițiale și a cererilor de plată anuală, în anii 2013-2014 reclamanta a beneficiat pentru primii doi ani de angajament de sprijin financiar în cuantumurile menționate, care s-au dovedit ulterior, în urma unei misiuni de audit a ECA, a fi fost greșit calculate, conducând la o supracompensare a prejudiciului ocazionat de asumarea standardelor privind bunăstarea animalelor. De aceea, după constatarea și comunicarea de către ECA a acestor erori către autoritățile naționale, acestea au procedat la o limitare a plăților compensatorii până la nivelul care să acopere în mod real prejudiciul creat; astfel, pentru cererea de plată aferentă anului IV de angajament, depusă în anul 2015 și aflată pe fluxul de autorizare la momentul comunicării erorilor de calcul, reclamanta a beneficiat de cantumuri reduse ale sprijinului financiar, diminuarea operând ca o măsură administrativă dispusă de autoritățile române în scopul declarat al reducerii riscului de acordare a unor plăți necuvenite beneficiarilor Măsurii 215.

67. Ulterior, inclusiv pentru anul VI de angajament, prin Decizia de plată nr.aVL001/6.02.2018, contestată de reclamantă în prezenta procedură, autoritățile române competente au procedat la o limitare a plăților compensatorii, pentru cererea de plată aferentă anului VI de angajament, depusă de către reclamantă la data de 31.01.2017, corespunzător perioadei 1.01.2017-31.12.2017.

68. Reclamanta invocă, printre altele, atât în susținerea nelegalității deciziei de plată, cât și în justificarea caracterului admisibil și util al cererii de sesizare a CJUE, **adoptarea Deciziei de punere în aplicare C (2012) nr.3529 final a Comisiei din 25.05.2012 aflată în vigoare în prezent, decizie care nu a fost anulată și nici revocată implicit prin altă decizie de excludere, invocându-se totodată încălcarea principiilor protecției încrederii legitime și a securității juridice, previzibilității și cel al asumării răspunderii statului.**

69. Cu privire la aceste principii se arată că în Hotărârea Curții din 7 august 2018, Administrativă rajona tiesa împotriva Ministru kabinet, în cauza C-120/17, ECLI:EU:C:2018:638 și în jurisprudența la care aceasta face trimitere, CJUE a reținut că, „atunci când statele membre adoptă măsuri prin care pun în aplicare dreptul Uniunii, ele au obligația de a respecta principiile generale ale acestui drept, printre care figurează în special principiul protecției încrederii legitime” (par. 48). Criteriile care permit justițiabilului să se prevaleze de acest principiu sunt, pe de o parte, faptul că actele autorității administrative în cauză au dat naștere, în percepția justițiabilului în cauză, unei încrederi rezonabile, iar pe de altă parte trebuie să fie stabilit caracterul legitim al acestei încrederi (par.51 din hotărâre).

70. Din cele două criterii enunțate, în cauza de față se pune în discuție îndeosebi caracterul legitim al încrederii pe care destinatarii plăților o au în privința faptului că vor beneficia în continuare de cuantumurile inițial aprobate ale ajutorului, pe toată durata angajamentului (5 ani), în condițiile în care, pe parcursul derulării acestuia, a reieșit că acele cantumuri au fost stabilite în mod eronat, conducând la o supra-compensare a prejudiciului pe care îl implică implementarea standardelor de protecție a animalelor.

71. Principiul securității juridice presupune, așa cum a statuat Curtea de Justiție a Uniunii Europene, că „legislația comunitară trebuie să fie certă și aplicarea acesteia să fie previzibilă pentru persoanele cărora le este adresată. Această cerință de certitudine juridică trebuie să fie respectată cu atât mai strict în cazul normelor care pot genera consecințe financiare, astfel încât persoanele vizate să cunoască cu exactitate întinderea obligațiilor impuse asupra lor” (a se vedea Hotărârea din 15 decembrie 1987, Irlanda/Comisia, C- 325/85, pct.18).

72. De asemenea, „principiul securității juridice impune ca în domeniile acoperite de dreptul comunitar, normele juridice ale statelor membre să fie formulate într-o manieră neechivocă care, pe de o parte, să permită persoanelor ce fac obiectul acestora să își cunoască drepturile și obligațiile în mod clar și precis, iar pe de altă parte, să ofere instanțelor naționale posibilitatea de a asigura respectarea acestora” (a se vedea Hotărârea din 21 iunie 1988, Italia/Comisia, C- 257/86, pct.12).

73. *Necesitatea sesizării CJUE este subliniată de către reclamantă în mod deosebit din perspectiva faptului că până în prezent se conturează o inconsecvență atât între diferite norme europene, cât și între considerentele unor hotărâri pronunțate de instanțele europene (Tribunalul și Curtea), după cum rezultă inclusiv din conținutul întrebărilor preliminare propuse.*

74. Totodată, se arată că problema pentru care reclamanta solicită sesizarea CJUE este, în mod cert, pertinentă. În același timp, prin raportare la normele comunitare, nu se poate considera, în niciun caz, că aplicarea dreptului comunitar este evidentă astfel încât să nu mai lase loc niciunei îndoieli rezonabile.

75. Sub aspectul caracterului justificat al sesizării CJUE, este important de subliniat faptul că pe parcursul judecării acestei cauze, Curtea de Apel Pitești a adresat către CJUE o întrebare preliminară într-o altă cauză, respectiv în dosarul nr.30326/3/2017.

76. În urma acestei întrebări preliminare, pe rolul CJUE s-a format cauza C-443/21, în care la data de 17.11.2022 CJUE s-a pronunțat pe întrebarea preliminară adresată de instanța națională.

77. Prin Decizia pronunțată în cauza C-443/21, la data de 17.11.2022, CJUE s-a pronunțat pe întrebarea preliminară adresată (reformulată de CJUE), după cum urmează:

„Articolul 40 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr.1698/2005 al Consiliului din 20 septembrie 2005 privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr.74/2009 al Consiliului din 19 ianuarie 2009, și articolul 58 alineatul (1) din Regulamentul (UE) nr.1306/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune și de abrogare a Regulamentelor (CEE) nr.352/78, (CE) nr.165/94, (CE) nr.2799/98, (CE) nr.814/2000, (CE) nr.1290/2005 și (CE) nr.485/2008 ale Consiliului coroborate cu articolul 310 alineatul (5) TFUE, precum și principiile protecției încrederii legitime și securității juridice trebuie interpretate în sensul că nu se opun ca autoritățile naționale implicate în implementarea unei măsuri de sprijin financiar nerambursabil să adopte, ca urmare a unei erori de calcul constatate de Curtea de Conturi Europeană, acte care impun o reducere a cuantumului ajutorului financiar acordat prin programul de dezvoltare rurală al României din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) pentru perioada de programare 2007-2013, astfel cum a fost aprobat de Comisia Europeană, fără să aștepte adoptarea de către aceasta a unei decizii care să excludă de la finanțarea din partea Uniunii sumele rezultate din această eroare de calcul”.

78. Ca urmare a soluției adoptate de către CJUE în cauza C-443/2021, instanța națională care a formulat întrebarea preliminară, respectiv Curtea de Apel Pitești, în dosarul nr.30.236/3/2017, a pronunțat Decizia nr.59/R-Cont/12.01.2023, prin care a respins recursul reclamantei SC Avicarvil Farms SRL declarat împotriva hotărârii primei instanțe de respingere a acțiunii reclamantei, ca neîntemeiată.

79. La foarte scurt timp după pronunțarea Deciziei nr.59/R-Cont/12.01.2023 în dosarul nr.30326/3/2017, **Tribunalul Uniunii a pronunțat Hotărârea din 18.01.2023, în Cauza T-33/21 România/Comisia** (depusă la dosar la termenul anterior, din data de 19.05.2023), prin care a fost admisă acțiunea Statului Roman și s-a dispus anularea Deciziei de punere în aplicare (UE) 2020/1734 a Comisiei din 18 noiembrie 2020 de excludere de la finanțarea de către Uniunea Europeană a anumitor cheltuieli efectuate de statele membre în cadrul Fondului european de garantare agricolă (FEGA) și al Fondului european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) în măsura în care aceasta exclude anumite cheltuieli pe care România le-a angajat în cadrul FEADR pentru exercițiile financiare 2017-2019, în cuantum de 18.717.475,08 euro.

80. Însă, se arată, chiar dacă, așa cum a reținut CJUE în cauza C-443/21, principiile protecției încrederii legitime și securității juridice trebuie interpretate în sensul că nu se opun ca autoritățile naționale să adopte, ca urmare a unei erori de calcul constatate de Curtea de Conturi Europeană, acte care impun o reducere a cuantumului ajutorului financiar acordat prin PNDR, astfel cum a fost aprobat de Comisia Europeană, fără să aștepte adoptarea de către aceasta a unei decizii care să excludă de la finanțarea din partea Uniunii sumele rezultate din această eroare de calcul,

totuși acest fapt nu exclude posibilitatea ca alte norme comunitare să se opună la o reducere de către autoritățile române a cuantumului ajutorului financiar acordat prin PNDR, atâta timp cât acest cuantum a fost stabilit printr-o Decizie a Comisiei Europene care nu a fost revocată, anulată și care nici nu mai putea fi modificată, la data la care au fost identificate erorile de calcul.

81. În acest sens, arată reclamanta, s-a pronunțat Tribunalul Uniunii în cauza T-33/21 România/Comisia, arătând următoarele:

„91 *Secundo*, articolul 9 alineatul (3) din Regulamentul nr.1974/2006 prevede că modificările PNDR 2007-2013 pot fi efectuate până la 31 decembrie 2015, cu condiția să fie notificate de statele membre cel târziu la 31 august 2015. În speță este cert că, în conformitate cu articolul menționat, dispozițiile PNDR 2007-2013 și astfel măsura 215 pusă în aplicare în cadrul legislativ al politicii agricole comune în această perioadă nu mai puteau fi modificate la momentul comunicării constatărilor auditului Curții de Conturi. De altfel, în scrisoarea sa din 28 februarie 2019, Comisia recunoaște că o modificare a PNDR 2007-2013 nu mai era posibilă la acea dată. Prin urmare, nu se poate susține că autoritățile române puteau aplica plăți diferite de cele aprobate prin Decizia C(2012) 3529 final a Comisiei din 25 mai 2012, în condițiile în care aceasta din urmă rămânea în vigoare, și nici că, la momentul constatărilor Curții de Conturi, acestea puteau modifica unilateral programul național de dezvoltare rurală după 31 decembrie 2015. Trebuie să se constate de asemenea că autoritățile române au adresat numeroase solicitări serviciilor Comisiei începând cu anul 2016 în vederea identificării unei proceduri de modificare a dispozițiilor fișei tehnice a măsurii 215 din PNDR 2007-2013 și că, contrar celor susținute de Comisie, nu le-a fost dat un răspuns util la aceste întrebări începând cu data de 3 martie 2016.

92. Astfel, din scrisoarea Comisiei din 3 martie 2016, pe care a prezentat-o în fața Tribunalului ca răspuns la o măsură de organizare a procedurii, nu reiese că la această dată ar fi fost furnizat autorităților române un răspuns în ceea ce privește modul de a efectua plățile compensatorii aferente submăsurii în litigiu. În scrisoarea din 3 martie 2016, Comisia se referă la plățile aferente altor submăsuri ale măsurii 215 din PNDR 2007-2013. În orice caz, chiar presupunând că în scrisoarea sa din 3 martie 2016 Comisia a formulat implicit propunerea de a introduce clauze de revizuire în angajamentele beneficiarilor în cauză, trebuie să se observe că o asemenea includere nu poate fi suficientă pentru ca autoritățile române să înceteze aplicarea ratelor de plată aferente submăsurii în litigiu stabilite printr-un program național de dezvoltare rurală nemodificat. O reducere a ratelor de plată aferente submăsurii în litigiu a devenit aplicabilă pentru autoritățile române în urma unei modificări a PNDR 2007-2013, realizată cu respectarea articolelor 18 și 19 din Regulamentul nr.1698/2005.

Orice program de dezvoltare rurală este elaborat de statul membru în urma unei strânse colaborări cu partenerii prevăzuți la articolul 6. (...)

(2) Statul membru prezintă Comisiei, pentru fiecare program de dezvoltare rurală, o propunere care conține elementele menționate la articolul 16.

Comisia evaluează programele propuse în funcție de coerența acestora cu orientările strategice ale [Uniunii] și cu planul strategic național, precum și cu prezentul regulament.

Atunci când Comisia consideră că un program de dezvoltare rurală nu corespunde orientărilor strategice ale [Uniunii], planului strategic național sau prezentului regulament, aceasta invită statul membru să revizuiască programul propus în consecință. (...)

(4) Fiecare program de dezvoltare rurală este aprobat în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 90 alineatul (2)”. (...)

94 Articolul 19 din Regulamentul nr.1698/2005, intitulat „Revizuire”, prevede următoarele: „(1) Programele de dezvoltare rurală sunt reexaminat și, după caz, adaptate de statul membru pentru perioada rămasă după aprobarea comitetului de monitorizare. Revizuirile iau în considerare rezultatele evaluărilor și rapoartele Comisiei, în special pentru a consolida sau adapta respectarea priorităților [Uniunii].

(2) Comisia adoptă o decizie privind revizuirea programelor de dezvoltare rurală după ce un stat membru a făcut o cerere în acest sens, în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 90 alineatul (2). Modificările care necesită o decizie de aprobare din partea Comisiei sunt

definite în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 90 alineatul (2)''.

82. De asemenea, potrivit Tribunalului: „85 În plus, dat fiind că, la aprobarea modificării PNDR 2007-2013 pentru a include în acesta măsura 215, Comisia a apreciat conformitatea submăsurii în litigiu cu Regulamentul nr.1698/2005, deci inclusiv cu articolul 40 alineatul (3) din acesta, trebuie recunoscut că autoritățile române au considerat în mod legitim că, în speță, decizia Comisiei de aprobare a modificării PNDR 2007-2013 constituia un angajament juridic în sensul articolului 23 al doilea paragraf din Regulamentul (CE) nr.1290/2005 al Consiliului din 21 iunie 2005 privind finanțarea politicii agricole comune (JO L 2005, L. 209, p. 1, Ediție specială, 14/vol. 1, p. 193). Potrivit acestei dispoziții, „[decizia Comisiei care adoptă fiecare program de dezvoltare rurală prezentat de statele membre constituie decizie de finanțare în sensul articolului 75 alineatul (2) din Regulamentul [...] nr.1605/2002 și, odată notificată către statele membre respective, constituie angajament juridic în sensul regulamentului menționat anterior". Un atare angajament juridic poate fi de natură, în împrejurări particulare cum sunt cele din prezentul litigiu, să creeze o încredere legitimă în menținerea de către Comisie a unei aprecieri a conformității unei măsuri cu normele în vigoare.

86 **Având în vedere cele ce precedă, trebuie să se recunoască faptul că Comisia a dat naștere în percepția autorităților române unei încrederi legitime, în sensul jurisprudenței citate la punctul 70 de mai sus, că ratele plății compensatorii aferente submăsurii în litigiu erau conforme cu reglementarea Uniunii și, în consecință, că plățile în cauză erau acoperite de finanțarea de către Uniune. (...)**

100 Quarto, asemenea organismului de conciliere în raportul său prezentat în cadrul procedurii 19/RO/796, trebuie, așadar, să se recunoască faptul că un amendament la PNDR 2007-2013 și o decizie de aprobare a acestui amendament erau necesare pentru ca autoritățile române să poată reduce plățile compensatorii efectuate. Astfel, acestea din urmă au invocat în mod justificat faptul că respectarea reglementării relevante a Uniunii și mai precis a articolului 9 alineatul (3) din Regulamentul nr.1974/2006 (a se vedea punctul 91 de mai sus), precum și a legislației naționale relevante, adoptată pentru punerea în aplicare a programului menționat, făcea imposibilă modificarea, ulterior datei la care li s-au notificat constatările Curții de Conturi, a ratei de plată și a metodei de calcul aferente submăsurii în litigiu aprobate de Comisie prin Decizia C(2012) 3529 final din 25 mai 2012. (...)

103 (...) Cu toate acestea, spre deosebire de cazul examinat de Curte în Hotărârea din 14 martie 2013, *Agrargenossenschaft Neuzelle*(C-545/11, EU:C:2013:169), în cauza de față, legislația Uniunii nu permite o modificare în orice moment a PNDR 2007-2013 și a angajamentelor asumate cu beneficiarii, astfel cum reiese din articolul 9 alineatul (3) din Regulamentul nr.1974/2006, evocat la punctul 91 de mai sus. (...)

110 Angajamentele semnate de beneficiari în cadrul măsurii 215 au valoare de contract, sunt încheiate pentru o perioadă minimă de cinci ani și prevăd obligații asumate în mod voluntar de beneficiari de a se conforma cerințelor de bază, cerințelor și acțiunilor specifice fiecărei submăsurii pe care au accesat-o, precum și standardelor de ecocondiționalitate aplicabile terenurilor agricole aparținând exploatației în cauză și activităților agricole realizate în această exploatație. Ca urmare a acestor angajamente și a expirării termenului prevăzut pentru a propune o modificare a PNDR 2007-2013, autoritățile române nu aveau posibilitatea să aplice plăți compensatorii care nu corespundeau nivelului care figurează în fișa tehnică a măsurii 215 din PNDR 2007-2013. (...)

112 (...) Cu toate acestea, România își întemeiază afirmațiile prin care urmărește să susțină că Comisia a încălcat principiul protecției încrederii legitime nu numai pe aprobarea PNDR 2007-2013, ci și pe faptul că măsura 215 și metoda sa de calcul al plăților compensatorii au făcut obiectul unei negocieri specifice și pe împrejurarea potrivit căreia, la momentul la care i-au fost comunicate constatările Curții de Conturi, legislația Uniunii, și anume articolul 9 alineatul (3) din Regulamentul nr.1974/2006, nu mai permitea o modificare a programului menționat. Or, ratio legis a unei supracompensări a beneficiarilor ajutorului, trebuie să se acorde o importanță deosebită aprobării de către aceasta, în urma unei negocieri specifice cu autoritățile române, a metodei identificate de acestea din urmă. Cu alte cuvinte, aprobarea de către Comisie a modificării PNDR 2007-2013 prin Decizia CC(2012) 3529 final din 25 mai 2012 și expirarea termenului pentru

a-l modifica permit să se considere că aceasta din urmă a dat naștere unor speranțe întemeiate nu numai că submăsura în litigiu nu va mai fi modificată, ci și că așteptările autorităților române rămâneau legitime. în sensul jurisprudenței citate la punctele 70 și 71 de mai sus, după notificarea către acestea a constatărilor Curții de Conturi”.

83. Prin urmare, având în vedere considerentele Tribunalului, precum și împrăjurarca ca Decizia CE de punere în aplicare C(2012) 3529 din 25 mai 2012 nu a fost anulată și, mai mult decât atât, nici nu mai putea fi modificată la data la care au fost descoperite erorile de calcul, reclamanta consideră că este esențială pentru corecta soluționare a prezentei cauze obținerea unei interpretări din partea CJUE, în sensul de a și dacă:

A. Prevederile art.288, 291, 297 TFUE, pe de o parte, precum și principiul de drept unional conform căruia Decizia Comisiei Europene produce efecte juridice până la anularea ei - astfel cum acest principiu a fost consacrat prin Hotărârile CJUE pronunțate în cauzele C-245/92 P (Chemie Linz GmbH împotriva Comisiei Comunităților Europene), C-475/01 (Comisia împotriva Republicii Elene), C-362/14 (Maximilian Schrems împotriva Data Protection Commissioner), C-533/10 (Compagnie internationale pour la vente à distance (CIVAD) SA împotriva Receveur des douanes de Roubaix, Directeur regional des douanes et droits indirects de Lille, Administration des douanes), C-314/85 din 22 octombrie 1987 (cauza Foto-Frost), C-644/17 din 3 iulie 2019 (cauza Eurobolt BV), C-199/06 din 12 februarie 2008, Centre d'exportation du livre français (CELF), Ministre de la Culture et de la Communication împotriva Societe internationale de diffusion et d'edition (SIDE), și Art.9 alineatul (3) din Regulamentul nr.1974/2006, și Art.18 și 19 din Regulamentul 1698/2005 - se opun unei practici a autorităților naționale romane de a adopta acte interne care contravin Deciziei de punere în aplicare C(2012) 3529 final a Comisiei din 25 mai 2012, de modificare a PNDR 2007-2013. atâta timp cat aceasta nu a fost modificată și nici anulată?

84. În al doilea rând, considerentele CJUE din hotărârea pronunțată în cauza C-443/21 sunt contradictorii cu considerentele Tribunalului din hotărârea pronunțată în cauza T-33/21, în ceea ce privește aplicabilitatea principiilor încrederii legitime și a securității juridice, deși situația de fapt analizată este identică în ambele cazuri, arată reclamanta.

85. Astfel, cu privire la compatibilitatea celor doua principii cu dreptul statului român de a reduce sprijinul aferent Măsurii 215, se subliniază de către reclamantă că CJUE a reținut în C-443/21 următoarele: *„Totuși, dintr-o jurisprudență constantă rezultă că principiul protecției încrederii legitime nu poate fi invocat împotriva unei dispoziții precise a unui text de drept al Uniunii, iar comportamentul unei autorități naționale însărcinate cu aplicarea dreptului Uniunii care este în contradicție cu acest drept nu poate crea pentru un justițiabil încrederea legitimă că va beneficia de un tratament contrar dreptului Uniunii (Hotărârea din 7 august 2018, Ministru kabinetului, C-120/17, EU:C:2018:638, punctul 52 și jurisprudență citată).*

42 *În speță, articolul 40 alineatul (3) din Regulamentul nr.1698/2005 stabilește normele privind plățile care trebuie acordate anual agricultorilor pentru toate costurile suplimentare și pierderile de venituri sau pentru o parte din acestea rezultate din angajamentele pe care și le-au asumat în favoarea bunăstării animalelor. Or, această dispoziție prevede în mod expres că plățile se acordă anual și acoperă costurile suplimentare și pierderea de venituri datorate angajamentelor asumate și, după caz, [...] pot acoperi și costurile induse.*

43. *Întrucât aceste sume au fost stabilite într-un mod care nu este conform cu articolul 40 alineatul (3) din Regulamentul nr.1698/2005, autoritățile române nu au putut crea în beneficiul Avicarvil Farms, indiferent de buna-credință a acesteia, încrederea legitimă că va beneficia de un tratament care încalcă dreptul Uniunii (a se vedea prin analogie Hotărârea din 20 iunie 2013, Agroferm, C-568/11, EU:C:2013:407, punctele 53-56, și Hotărârea din 20 decembrie 2017, Erzeugerorganisation Tiefkühlgemüse, C-516/16, EU:C:2017:1011, punctele 70-74).”*

86. În totală contradicție cu cele de mai sus, Tribunalul Uniunii a reținut, cu privire la aplicarea aceluiași principii, următoarele: *„113 În măsura în care textul articolului 40 alineatul (3) din Regulamentul nr.1698/2005, potrivit căruia plățile în favoarea bunăstării animalelor acoperă costurile suplimentare și pierderile de venituri rezultate din angajamentele asumate (a se vedea punctul 45 de mai sus), nu indică modul de calcul al costurilor suplimentare suportate de crescători și în măsura în care Comisia dispune de o largă marjă de apreciere pentru a decide dacă o metodă de calcul al ratelor de plată compensatorie dă naștere unei supracompensări a*

beneficiarilor ajutorului, trebuie să se acorde o importanță deosebită aprobării de către aceasta, în urma unei negocieri specifice cu autoritățile române, a metodei identificate de acestea din urmă. Cu alte cuvinte, aprobarea de către Comisia a modificării PNDR 2007-2013 prin Decizia C(2012) 3529 final din 25 mai 2012 și expirarea termenului pentru a-l modifica permit să se considere că aceasta din urmă a dat naștere unor speranțe întemeiate nu numai că submăsura în litigiu nu va mai fi modificată, ci și că așteptările autorităților române rămâneau legitime, în sensul jurisprudenței citate la punctele 70 și 71 de mai sus, după notificarea către acestea a constatărilor Curții de Conturi.

114 Ținând seama de împrejurările particulare ale speței, trebuie să se recunoască faptul că dreptul la finanțarea de către Uniune a plăților compensatorii aferente submăsurii în litigiu potrivit cuantumului stabilit în PNDR 2007-2013, și transpus în programul național de dezvoltare rurală pentru perioada 2014-2020, aprobat prin Decizia de punere în aplicare C(2015) 3508 a Comisiei din 26 mai 2015, în schimbul angajamentelor asumate și respectate de fermieri pe o perioadă de cinci ani (și anume extinderea cu 10 % a spațiului alocat fiecărui animal și reducerea în consecință a numărului de animale) nu ar putea fi afectat și modificat din cauza unor fapte ulterioare, precum constatările Curții de Conturi, pentru motivul că aceasta ar aduce atingere încrederii legitime a autorităților române".

87. În consecință, ținând cont de toate elementele situației de fapt - care este identică cu cea din prezenta cauză, reclamanta consideră concluzia Tribunalului UE ca fiind contrară celei a CJUE, respectiv: „Având în vedere toate cele de mai sus, trebuie să se concluzioneze că, la adoptarea deciziei atacate, Comisia nu a respectat principiul protecției încrederii legitime și, în consecință, principiul securității juridice, al cărui corolar îl constituie principiul protecției încrederii legitime (a se vedea punctul 69 de mai sus)".

88. Prin urmare, este necesar ca aceeași instanța europeană, în speță CJUE, să clarifice modul în care instanța națională trebuie să aplice normele comunitare, în condițiile în care, în mod evident, *spiritul reglementărilor europene obligatorii pentru statele membre* este înțeles diferit de Tribunalul Uniunii față de CJUE.

89. Reclamanta arată că sesizarea CJUE cu o nouă cerere de pronunțare a unei decizii de interpretare se impune cu atât mai mult cu cât este cert că și considerentele Deciziei Tribunalului UE din cauza T - 33/21 au caracter obligatoriu și trebuie avute în vedere de instanța națională, mai ales că, din analiza Deciziei Tribunalului, rezultă că elementele de fapt și de drept au fost mult mai minuțios analizate de Tribunalul UE, care a avut în vedere întreg procesul de aprobare a Măsurii 215, prin care s-au creat României așteptările legitime invocate.

90. În acest context, reclamanta consideră important de menționat că problemele de fapt și de drept din cauza T-33/21 (care are ca obiect anularea Deciziei CE 1734/2020) sunt identice cu cele din cauza C-443/21 (care a avut ca obiect anularea Deciziei CE nr.873/2018) însă, în aceasta din urmă, instanțele europene nu au pronunțat o hotărâre pe fondul cauzei, ci au respins acțiunea Statului Român, ca tardivă.

91. Prin urmare, se arată că Hotărârea pronunțată de Tribunal în cauza T-33/21 devine cu atât mai relevantă cu cât analizează exact aceleași argumente invocate de Statul Român în cauza C-443/21 și ajunge la concluzia că sunt întemeiate și că, în consecință, Statul Român este protejat de principiile încrederii legitime și a securității juridice - concluzie total diferită față de cea oferită de CJUE în decizia de interpretare.

92. De asemenea, este important de observat ca Hotărârea pronunțată de Tribunal în cauza T - 33/21 a dat relevanță concluziilor Raportului Organismului de conciliere care a constatat ca o eventuala aplicare a unei corecții financiare ar încalca principiile protecției încrederii legitime și al securității.

93. În consecință, se consideră esențială pentru corecta soluționare a prezentei cauze obținerea unei interpretări din partea CJUE cu privire la următoarea chestiune:

94. Având în vedere obligația generală a statelor membre de a respecta dreptul Uniunii Europene, în ipoteza în care o instanță națională este pusă în situația de a respecta o Hotărâre de interpretare, pronunțată de CJUE în temeiul art.267 TFUE (respectiv Hotărârea din 17.11.2022 pronunțată în cauza C-443/21), dar care nu conține aprecieri privind validitatea și efectele Deciziilor de punere în aplicare a Comisiei Europene [Decizia nr.C(2012) 3529 final a

Comisiei din 25 mai 2012 și Decizia nr.2018/873 a Comisiei din 13 iunie 2018, ci doar privind recuperarea unei finanțări în lipsa unei Decizii a Comisiei Europene în acest sens, este îndreptățită instanța națională respectivă să țină cont, în soluționarea cauzei deduse judecății, de efectele și de motivarea (considerentele) unei Hotărâri a Tribunalului Uniunii, pronunțată într-o acțiune de anulare, reglementată de art.263 TFUE, prin care este anulată o Decizie de punere în aplicare a Comisiei Europene într-o cauză similară (respectiv Hotărârea din 18.01.2023 pronunțată în cauza T-33/21)?

95. În ce privește incidența principiului asumării răspunderii statului în prezenta cauză, pornind de la jurisprudența CJUE, principiul nefiind consacrat în legislația comunitară primară, deoarece și acest principiu a fost consacrat numai pe cale jurisprudențială, reclamanta se raportează la dispozitivul *Hotărârii Curții din 5 martie 1996, Brasserie du pecheur SA/Bundesrepublik Deutschland, C-46/93 și C-48/93*, pe care o consideră relevantă în cadrul prezentei analize.

96. Se arată că prin aceasta hotărâre, CJUE a stabilit următoarele: „28. în materia răspunderii extracontractuale a Comunității pentru prejudiciile cauzate de instituțiile sale sau de agenții săi în exercițiul funcțiilor lor, articolul 215 al doilea paragraf din tratat face trimitere la principiile generale comune ordinilor juridice ale statelor membre.

29. Principiul răspunderii extracontractuale a Comunității instituit astfel în mod expres la articolul 215 din tratat nu este decât o expresie a principiului general cunoscut în ordinile juridice ale statelor membre, conform căruia o acțiune sau o

inacțiune nelegală antrenează obligația de a repara prejudiciul cauzat. De asemenea, această dispoziție subliniază obligația autorităților publice de a repara prejudiciile cauzate în exercitarea funcțiilor lor.

30. Având în vedere considerațiile de mai sus. Curtea a arătat deja, în *Hotărârea Francovich și alții, citată anterior, punctul 35*, că principiul răspunderii statului pentru prejudiciile cauzate particularilor prin încălcările dreptului comunitar care îi sunt imputabile este inerent sistemului tratatului. (...)

32 Rezultă că principiul este valabil pentru orice ipoteză de încălcare a dreptului comunitar de către un stat membru, indiferent de organul statului membru a cărui acțiune sau inacțiune se află la originea încălcării”.

97. Reclamanta subliniază că, așa cum rezultă din Hotărârea Tribunalului pronunțată în cauza T-33/21, instanța europeană a reținut că, atunci când a aprobat modificarea PNDR 2007-2013, Comisia dispunea de informațiile care îi permiteau să aprecieze conformitatea cu articolul 40 alineatul (3) din Regulamentul nr.1698/2005 a submăsurii în litigiu, precum și a metodelor de calcul al ratelor de sprijin proprii acestei măsuri.

98. Prin urmare, Comisia nu ar putea să susțină că Decizia de punere în aplicare C(2012) 3529 final din 25 mai 2012, nu era conformă cu articolul 40 alineatul (3) din Regulamentul nr.1698/2005, după cum nici Statul Român nu ar putea aplica plăți diferite de cele aprobate prin Decizia C(2012) 3529 final a Comisiei din 25 mai 2012, în condițiile în care aceasta din urmă este și rămâne în vigoare.

99. Or, după cum rezultă din prezenta speță, Statul Român a aplicat plăți diferite de cele aprobate prin Decizia C(2012) 3529 final a Comisiei din 25 mai 2012, deși această decizie nu a fost nici anulată și nici modificată, și deși această normă de drept comunitar încălcată avea ca obiect conferirea de drepturi beneficiarilor Măsurii 215, pe o durată de 5 ani a angajamentelor asumate de aceștia.

100. În consecință, se consideră necesară sesizarea CJUE cu o cerere de întrebare preliminară în sensul de a ști dacă principiul asumării răspunderii statului impune ca, într-o situație precum cea din prezenta cauză. Statul Român să plătească beneficiarilor Măsurii 215 ratele de sprijin în cuantumul prevăzut în Decizia Comisiei de punere în aplicare C(2012) 3529 din 25 mai 2012, pe toată durata angajamentelor asumate de aceștia.

101. În concluzie, pornind de la analiza dispozitivului unei hotărâri a CJUE (*Hotărârea din 6 octombrie 1982, Cilfit și Lanificio di Gavardo Spa contra Ministerului Sănătății, cauza 283/81*), conform căruia nu este necesară sesizarea CJUE în cazul în care se constată că „problema invocată nu este pertinentă sau că dispoziția comunitară în cauză a făcut deja obiectul

unei interpretări din partea Curții sau ca aplicarea corectă a dreptului comunitar se impune cu o asemenea evidență încât nu mai lasă loc niciunei îndoieli rezonabile", și instanța constată necesară sesizarea CJUE, considerând că aspectele invocate nu sunt identice cu cele ce au făcut obiectul interpretării dată de Curte în cauza C-443/21, iar aplicarea corectă a dreptului comunitar, din perspectiva celor două hotărâri mai sus analizate, nu se impune cu o asemenea evidență încât să nu lase loc niciunei îndoieli rezonabile.

**PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
DISPUNE :**

În baza art.267 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, sesizează Curtea de Justiție a Uniunii Europene cu prezenta cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare asupra următoarelor întrebări:

a) Prevederile art.288, 291, 297 TFUE, pe de o parte, precum și principiul de drept unional conform căruia o Decizie a Comisiei Europene produce efecte juridice până la anularea ei - astfel cum acest principiu a fost consacrat prin Hotărârile CJUE pronunțate în cauzele C-245/92 P (Chemie Linz GmbH împotriva Comisiei Comunităților Europene), C-475/01 (Comisia împotriva Republicii Elene), C-362/14 (Maximillian Schrems împotriva Data Protection Commissioner), C-533/10 (Compagnie internationale pour la vente a distance (CIVAD) SA împotriva Receveur des douanes de Roubaix, Directeur regional des douanes et droits indirects de Lille, Administration des douanes), C-314/85 din 22 octombrie 1987 (cauza Foto-Frost), C-644/17 din 3 iulie 2019 (cauza Eurobolt BV), C-199/06 din 12 februarie 2008, Centre d'exportation du livre francais (CELF), Ministre de la Culture et de la Communication împotriva Societe internationale de diffusion et d'edition (SIDE) și Art.9 alineatul (3) din Regulamentul nr.1974/2006 și Art.18 și 19 din Regulamentul 1698/2005 - se opun unei practici a autorităților naționale române de a adopta acte interne care contravin Deciziei de punere în aplicare C(2012) 3529 final a Comisiei din 25 mai 2012, de modificare a PNDR 2007-2013, respectiv de neaplicare a acestei Decizii, atât timp cât aceasta nu a fost modificată și nici anulată?

b) Având în vedere obligația generală a statelor membre de a respecta dreptul Uniunii Europene, în ipoteza în care o instanță națională este pusă în situația de a respecta o Hotărâre de interpretare, pronunțată de CJUE în temeiul art.267 TFUE (respectiv Hotărârea din 17.11.2022 pronunțată în cauza C-443/21), dar care nu conține aprecieri privind validitatea și efectele Deciziilor de punere în aplicare a Comisiei Europene [Decizia nr.C(2012) 3529 final a Comisiei din 25 mai 2012 și Decizia nr.2018/873 a Comisiei din 13 iunie 2018], ci doar privind recuperarea unei finanțări în lipsa unei Decizii a Comisiei Europene în acest sens, este îndreptățită instanța națională respectivă să țină cont, în soluționarea cauzei deduse judecătii, de efectele și de motivarea (considerentele) unei Hotărâri a Tribunalului Uniunii, pronunțată într-o acțiune de anulare, reglementată de art.263 TFUE, prin care este anulată o Decizie de punere în aplicare a Comisiei Europene într-o cauză similară (respectiv Hotărârea din 18.01.2023 pronunțată în cauza T-33/21)?

c) Principiul asumării răspunderii statului impune ca, într-o situație precum cea din prezenta cauză Statul Roman să plătească beneficiarilor Măsurii 215 ratele de sprijin, în cuantumul prevăzut în Decizia Comisiei de punere în aplicare C(2012) 3529 din 25 mai 2012, pe toata durata angajamentelor asumate de aceștia?

Suspendă, în condițiile art.412 alin.1 pct.7 Cod procedură civilă, judecata cererii formulate de reclamanta **Porcellino Grasso S.R.L.**, cu sediul în Frâncești, str.Principală nr.1, județul Vâlcea, în contradictoriu cu pârâții **Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale**, CIF 4221187, cu sediul în București, b-dul Carol 1 nr.2-4, sector 3, **Agencia pentru Finanțarea Investițiilor Rurale**, CUI 13533790, cu sediul în București, str.Știrbei Voda nr.43, sector 1, **Agencia de Plăți și Intervenție în Agricultură**, CIF 16517187 cu sediul în București, b-dul Carol I nr.17, sector 2, **Agencia de Plăți și Intervenție pentru Agricultură - Centrul Județean Vâlcea**,

CUI 23082476, cu sediul în Râmnicu Vâlcea, str.Oituz nr.7, județul Vâlcea.

Cu drept de recurs pe toată durata suspendării judecării cauzei.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 28 noiembrie 2023, la Curtea de Apel Pitești -
Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal.

Președinte,
Anton Carmen Nicoleta

Grefier,
Mihaela Raluca Duță

